

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie cultuur en onderwijs

2011/0402(CNS)

16.7.2012

ADVIES

van de Commissie cultuur en onderwijs

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

inzake het voorstel voor een besluit van de Raad tot vaststelling van het specifieke programma tot uitvoering van "Horizon 2020" - het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020) (COM(2011)0811 – C7-0509/2011 – 2011/0402(CNS))

Rapporteur voor advies: Emma McClarkin

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

Het specifieke voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake "Horizon 2020" heeft tot doel alle EU-steun voor onderzoek en innovatie in één enkel programma onder te brengen en vormt aldus een aanvulling op het kaderprogramma "Horizon 2020".

De rapporteur neemt met voldoening kennis van het voorstel en spreekt haar krachtige steun uit aan de keuze voor een streven naar wetenschap op topniveau als doorslaggevend subsidie criterium. De rapporteur is echter van mening dat subsidie beter toegankelijk moet zijn en gemakkelijker moet kunnen worden aangevraagd. Daarom is zij het eens met de aandacht voor vereenvoudiging van de procedures, maar is zij van oordeel dat deze vereenvoudiging verder zou moeten gaan dan hetgeen nu door de Commissie wordt voorgesteld.

Daarnaast zou "Horizon 2020" volgens de rapporteur een aanvulling moeten vormen op andere EU-programma's, met name het Erasmus For All-programma, en zou sterker de nadruk moeten worden gelegd op de rol van wetenschappelijk onderzoek bij de ontwikkeling van een dynamisch mkb. Bovendien wordt onderzoek naar het cultureel erfgoed van Europa, dat in eerdere programma's voor subsidiëring van het onderzoek was opgenomen, in "Horizon 2020" niet specifiek genoemd. Daarom wenst de rapporteur dat het cultureel erfgoed uitdrukkelijk in deze verordening wordt vermeld.

Aangezien het Verdrag van Lissabon de Europese Unie nieuwe bevoegdheden heeft toegekend op het gebied van sport wil de rapporteur ten slotte gebruik maken van de binnen "Horizon 2020" beschikbare subsidiemogelijkheden om bijzondere aandacht te schenken aan het potentieel van onderzoek naar sport als manier om de algemene volksgezondheid in de EU te verbeteren en om de sociale samenhang en inclusie te stimuleren.

AMENDEMENTEN

De Commissie cultuur en onderwijs verzoekt de ten principale bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Amendement 1 **Voorstel voor een besluit** **Overweging 11**

Door de Commissie voorgestelde tekst

(11) Deel III "Maatschappelijke uitdagingen" vergroot de bijdrage van onderzoek en innovatie aan het aanpakken

Amendement

(11) Deel III "Maatschappelijke uitdagingen" vergroot de bijdrage van onderzoek en innovatie aan het aanpakken

van grote maatschappelijke uitdagingen door onderzoeks- en innovatieactiviteiten van topkwaliteit te ondersteunen. Bij het uitvoeren van deze activiteiten moet een uitdaginggerichte aanpak worden gevolgd waarbij middelen en kennis uit verschillende terreinen, technologieën en vakgebieden worden gebundeld. Onderzoek in de sociale en geesteswetenschappen is een belangrijk element in de aanpak van al deze uitdagingen. De activiteiten dienen het volledige scala aan onderzoek en innovatie te bestrijken, met de nadruk op innovatiegerelateerde activiteiten, zoals proef- en demonstratieprojecten en proefopstellingen, alsook ondersteuning voor overheidsopdrachten, voor normvoorbereidend onderzoek en normstelling en voor het bevorderen van de marktacceptatie van innovaties. De activiteiten dienen de bevoegdheden van de EU voor het vaststellen van sectoraal beleid rechtstreeks te ondersteunen. Alle uitdagingen moeten bijdragen tot de overkoepelende doelstelling duurzame ontwikkeling.

van grote maatschappelijke uitdagingen door onderzoeks- en innovatieactiviteiten van topkwaliteit te ondersteunen. Bij het uitvoeren van deze activiteiten moet een uitdaginggerichte aanpak worden gevolgd waarbij middelen en kennis uit verschillende terreinen, technologieën en vakgebieden worden gebundeld. Onderzoek in de sociale en geesteswetenschappen is een belangrijk element in de aanpak van al deze uitdagingen. De activiteiten dienen het volledige scala aan onderzoek en innovatie te bestrijken, met de nadruk op innovatiegerelateerde activiteiten, zoals proef- en demonstratieprojecten en proefopstellingen, alsook ondersteuning voor overheidsopdrachten, voor normvoorbereidend onderzoek en normstelling en voor het bevorderen van de marktacceptatie van innovaties. ***Onderzoek naar de invloed van fysieke beweging op gezondheid en maatschappelijke samenhang moet worden ondersteund. Het onderzoek naar culturele en taalkundige verscheidenheid en de bescherming van traditionele kennis, onder meer in het kader van de samenwerking met derde landen, moet eveneens worden ondersteund.*** De activiteiten dienen de bevoegdheden van de EU voor het vaststellen van sectoraal beleid rechtstreeks te ondersteunen. Alle uitdagingen moeten bijdragen tot de overkoepelende doelstelling duurzame ontwikkeling.

Amendement 2

Voorstel voor een besluit Overweging 13

Door de Commissie voorgestelde tekst

(13) Het JRC dient zijn eigen acties op flexibele, efficiënte en transparante wijze uit te voeren, rekening houdend met de

Amendement

(13) Het JRC dient zijn eigen acties op flexibele, efficiënte en transparante wijze uit te voeren, rekening houdend met de

relevante behoeften van zijn gebruikers en het EU-beleid en met inachtneming van de doelstelling van bescherming van de financiële belangen van de Unie. De onderzoeksacties van het JRC moeten zo nodig aan deze behoeften en aan wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen worden aangepast en gericht zijn op het tot stand brengen van wetenschappelijke topkwaliteit.

relevante behoeften van zijn gebruikers en het EU-beleid en met inachtneming van de doelstelling van bescherming van de financiële belangen van de Unie. De onderzoeksacties van het JRC moeten zo nodig aan deze behoeften en aan wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen worden aangepast en gericht zijn op het tot stand brengen van wetenschappelijke topkwaliteit **en zorgen voor de verspreiding ervan binnen de cultuur-, communicatie- en onderwijssector.**

Amendement 3

Voorstel voor een besluit Overweging 15

Door de Commissie voorgestelde tekst

(15) Het specifieke programma moet een aanvulling vormen op in de lidstaten uitgevoerde activiteiten en andere EU-acties die nodig zijn in het kader van de algemene strategische inspanning voor de **uitvoering** van de Europa 2020-strategie. Het programma dient met name acties aan te vullen op de beleidsterreinen cohesie, landbouw en plattelandsontwikkeling, onderwijs en beroepsopleiding, industrie, volksgezondheid, consumentenbescherming, werkgelegenheid en sociaal beleid, energie, vervoer, milieu, klimaat, veiligheid, mariene rijkdommen en visserij, ontwikkelingssamenwerking en uitbreiding en nabuurschapsbeleid.

Amendement 4

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 3 – alinea 1 – letter a

Amendement

(15) Het specifieke programma moet een aanvulling vormen op in de lidstaten uitgevoerde activiteiten en andere EU-acties die nodig zijn in het kader van de algemene strategische inspanning voor de **verwezenlijking** van de Europa 2020-strategie. Het programma dient met name acties aan te vullen op de beleidsterreinen cohesie, landbouw en plattelandsontwikkeling, onderwijs en beroepsopleiding, **cultuur en de kunsten**, industrie, volksgezondheid, consumentenbescherming, werkgelegenheid en sociaal beleid, **genderkwesties, sport**, energie, vervoer, milieu, klimaat, veiligheid, mariene rijkdommen en visserij, **cultureel erfgoed**, ontwikkelingssamenwerking en uitbreiding en nabuurschapsbeleid.

Door de Commissie voorgestelde tekst

(a) verbeteren van gezondheid en welzijn gedurende het hele leven;

Amendement

(a) verbeteren van gezondheid en welzijn gedurende het hele leven, ***waaronder ook door middel van deelname aan sportactiviteiten;***

Amendement 5

Voorstel voor een besluit

Artikel 3 – lid 3 – alinea 1 – letter f bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(f bis) bevorderen en beschermen van de culturele en taalkundige verscheidenheid en beschermen van historisch, artistiek en cultureel erfgoed in de Unie.

Amendement 6

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – punt 1 – punt 1.1 – paragraaf 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Er wordt speciaal op gelet dat ten aanzien van innovatie een brede benadering wordt gehanteerd: niet alleen aandacht voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten op basis van wetenschappelijke en technologische doorbraken, maar ook voor het gebruik van bestaande technologieën in nieuwe toepassingen, voor niet-technologische en sociale innovaties en voor aspecten zoals continue verbetering. Alleen met een holistische benadering van innovatie kunnen tegelijkertijd maatschappelijke uitdagingen worden aangepakt en nieuwe concurrerende ondernemingen en industrieën worden gecreëerd.

Er wordt speciaal op gelet dat ten aanzien van innovatie een brede benadering wordt gehanteerd: niet alleen aandacht voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten op basis van wetenschappelijke en technologische doorbraken, maar ook voor het gebruik van bestaande technologieën in nieuwe toepassingen, voor niet-technologische en sociale innovaties en voor aspecten zoals continue verbetering, ***en voor een zo groot mogelijke verspreiding, toegankelijkheid en toepassing van de geproduceerde kennis.*** Alleen met een holistische benadering van innovatie kunnen tegelijkertijd maatschappelijke uitdagingen worden aangepakt en nieuwe concurrerende ondernemingen en industrieën worden

gecreëerd.

Amendement 7

Voorstel voor een besluit Bijlage I – punt 1 – punt 1.2 – paragraaf 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Onderzoek in de sociale en geesteswetenschappen wordt volledig geïntegreerd in alle algemene doelstellingen van Horizon 2020. Dat betekent onder meer dat er ruime mogelijkheden zullen zijn voor het ondersteunen van dergelijk onderzoek via de Europese Onderzoeksraad, de Marie Curie-acties of uit hoofde van de specifieke doelstelling "Onderzoeksinfrastructuur".

Amendement

Onderzoek in de sociale en geesteswetenschappen wordt volledig geïntegreerd in alle algemene doelstellingen van Horizon 2020. ***Deze wetenschappen vormen het fundament voor de activiteiten die worden ondernomen om de uitdagingen aan te pakken waarvoor de Unie zich gesteld ziet, zowel uit het oogpunt van de integratie van burgers van diverse herkomst als uit het oogpunt van de toegang van burgers tot onderwijs en tot sociale en culturele rechten.*** Dat betekent onder meer dat er ruime mogelijkheden zullen zijn voor het ondersteunen van dergelijk onderzoek via de Europese Onderzoeksraad, de Marie Curie-acties of uit hoofde van de specifieke doelstelling "Onderzoeksinfrastructuur".

Amendement 8

Voorstel voor een besluit Bijlage I – punt 1 – punt 1.2 – paragraaf 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Onderzoek in de sociale en geesteswetenschappen vormt ook een essentieel onderdeel van de activiteiten die nodig zijn voor het aanpakken van de maatschappelijke uitdagingen, voor het vergroten van het effect ervan. Daarbij gaat het onder meer om activiteiten voor het vergroten van het inzicht in gezondheidsbepalende factoren en het optimaliseren van gezondheidszorgsystemen, het ondersteunen van beleid gericht op de "empowerment" van plattelandsgebieden

Amendement

Onderzoek in de sociale en geesteswetenschappen vormt ook een essentieel onderdeel van de activiteiten die nodig zijn voor het aanpakken van de maatschappelijke uitdagingen, voor het vergroten van het effect ervan. Daarbij gaat het onder meer om activiteiten voor het vergroten van het inzicht in gezondheidsbepalende factoren, ***waaronder ook fysieke beweging,*** en het optimaliseren van gezondheidszorgsystemen, het ondersteunen van beleid gericht op de

en het in staat stellen van consumenten om een geïnformeerde keuze te maken, het ondersteunen van de besluitvorming over energiezaken en het creëren van een gebruikersvriendelijk Europees elektriciteitsnet, het ondersteunen van een vervoerbeleid dat op feiten en prognoses is gebaseerd, alsook activiteiten voor de beperking van en aanpassing aan klimaatverandering, voor een efficiënt gebruik van hulpbronnen en voor een groene en duurzame economie.

"empowerment" van plattelandsgebieden en het in staat stellen van consumenten om een geïnformeerde keuze te maken, het ondersteunen van de besluitvorming over energiezaken en het creëren van een gebruikersvriendelijk Europees elektriciteitsnet, het ondersteunen van een vervoerbeleid dat op feiten en prognoses is gebaseerd, alsook activiteiten voor de beperking van en aanpassing aan klimaatverandering, voor een efficiënt gebruik van hulpbronnen en voor een groene en duurzame economie **en het ondersteunen van de bescherming en bevordering van culturele verscheidenheid en materieel en immaterieel cultureel erfgoed.**

Amendement 9

Voorstel voor een besluit Bijlage I – punt 1 – punt 1.2 – paragraaf 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Daarnaast wordt uit hoofde van de specifieke doelstelling "Inclusieve, innovatieve en veilige samenlevingen" steun verleend aan onderzoek in de sociale en geesteswetenschappen naar horizontale vraagstukken, zoals intelligente en duurzame groei, sociale transformaties in Europese samenlevingen, sociale innovatie, innovatie in de publieke sector en de positie van Europa als mondiale speler.

Amendement

Daarnaast wordt uit hoofde van de specifieke doelstelling "Inclusieve, innovatieve en veilige samenlevingen" steun verleend aan onderzoek in de sociale en geesteswetenschappen naar horizontale vraagstukken, zoals intelligente en duurzame groei, sociale transformaties in Europese samenlevingen, sociale innovatie, innovatie in de publieke sector en de positie van Europa als mondiale speler, **teneinde een bijdrage te leveren aan het op een hoog peil houden van de culturele uitwisseling en communicatie met derde landen.**

Amendement 10

Voorstel voor een besluit Bijlage I – punt 3 – paragraaf 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Er worden horizontale acties bevorderd die zowel op deel I "Wetenschap op topniveau" en "Maatschappelijke uitdagingen" als op de doelstelling "Leiderschap in ontsluitende en industriële technologieën" betrekking hebben en zijn gericht op het ontwikkelen van nieuwe kennis, toekomstige en opkomende technologieën, onderzoeksinfrastructuren en sleutelcompetenties. Onderzoeksinfrastructuren worden geschikt gemaakt voor een breder gebruik in de samenleving dan alleen onderzoek, bijvoorbeeld voor overheidsdiensten, wetenschapsbevordering, civiele veiligheid en cultuur. Voorts wordt er bij de prioriteitstelling op gelet dat de prioriteiten voor de eigen acties van het JRC en voor de activiteiten van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) zijn afgestemd op de prioriteiten voor de andere onderdelen van Horizon 2020.

Amendement 11
Voorstel voor een besluit
Bijlage I – punt 3 – paragraaf 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

Ook wordt bijzondere aandacht besteed aan de onderlinge afstemming van activiteiten die uit hoofde van Horizon 2020 worden gefinancierd en activiteiten die uit hoofde van andere EU-financieringsprogramma's worden ondersteund, zoals het

Amendement

Er worden horizontale acties bevorderd die zowel op deel I "Wetenschap op topniveau" en "Maatschappelijke uitdagingen" als op de doelstelling "Leiderschap in ontsluitende en industriële technologieën" betrekking hebben en zijn gericht op het ontwikkelen van nieuwe kennis, toekomstige en opkomende technologieën, onderzoeksinfrastructuren en sleutelcompetenties. Onderzoeksinfrastructuren worden geschikt gemaakt voor een breder gebruik in de samenleving dan alleen onderzoek, bijvoorbeeld voor overheidsdiensten, wetenschapsbevordering, civiele veiligheid en cultuur. ***Vanuit dit gezichtspunt vormen academische en wetenschappelijke publicaties een belangrijk aspect van onderzoeksinfrastructuren. Het is dus essentieel dat de onderzoeksresultaten die geproduceerd en gevalideerd zijn dankzij het werk van door de Unie gefinancierde onderzoekers, voor de gehele wetenschappelijke wereld toegankelijk worden gemaakt.*** Voorts wordt er bij de prioriteitstelling op gelet dat de prioriteiten voor de eigen acties van het JRC en voor de activiteiten van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) zijn afgestemd op de prioriteiten voor de andere onderdelen van Horizon 2020.

Amendement

Ook wordt bijzondere aandacht besteed aan de onderlinge afstemming van activiteiten die uit hoofde van Horizon 2020 worden gefinancierd en activiteiten die uit hoofde van andere EU-financieringsprogramma's worden ondersteund, zoals het

gemeenschappelijk landbouwbeleid, het gemeenschappelijk visserijbeleid en Erasmus For All: het EU-programma voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport of het programma Gezondheid voor groei. Hieronder valt ook een adequate koppeling met de Cohesiefondsen wanneer steun voor capaciteitsopbouw ten behoeve van onderzoek en innovatie op regionaal niveau kan fungeren als een "trap naar topkwaliteit", de oprichting van regionale kenniscentra de innovatiekloof binnen Europa kan helpen dichten, of steun voor grootschalige demonstratie- en proefprojecten de doelstelling van het creëren van industrieel leiderschap in Europa kan helpen realiseren.

gemeenschappelijk landbouwbeleid, het **cultuurbeleid (met inbegrip van behoud en ontwikkeling van materieel en immaterieel cultureel erfgoed)**, het gemeenschappelijk visserijbeleid en Erasmus For All: het EU-programma voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport of het programma Gezondheid voor groei. **Compatibiliteit, interconnectiviteit en integratie met deze programma's zijn van essentieel belang om het programma Horizon 2020 met succes te bekronen.** Hieronder valt ook een adequate koppeling met de Cohesiefondsen wanneer steun voor capaciteitsopbouw ten behoeve van onderzoek en innovatie op regionaal niveau kan fungeren als een "trap naar topkwaliteit", de oprichting van regionale kenniscentra de innovatiekloof binnen Europa kan helpen dichten, of steun voor grootschalige demonstratie- en proefprojecten de doelstelling van het creëren van industrieel leiderschap in Europa kan helpen realiseren.

Amendement 12

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel I – punt 2 – punt 2.1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Voor het succesvol verkennen van nieuwe fundamenteën voor radicaal nieuwe toekomstige technologieën, is het noodzakelijk dat er een groot aantal hoogrisico-onderzoeksprojecten wordt ondersteund die nog in een embryonaal stadium verkeren, die in wetenschappelijk en technologisch opzicht visionair zijn en waarin door meerdere partijen wordt samengewerkt. Doordat dergelijke projecten niet aan bepaalde onderwerpen of inhoudelijke voorschriften zijn gebonden, geven zij over thematische en disciplinaire grenzen heen ruimte voor het ontstaan of aandragen van nieuwe ideeën in alle stadia van uitvoering en uit alle denkbare

Amendement

Voor het succesvol verkennen van nieuwe fundamenteën voor radicaal nieuwe toekomstige technologieën, is het noodzakelijk dat er een groot aantal hoogrisico-onderzoeksprojecten wordt ondersteund die nog in een embryonaal stadium verkeren, die in wetenschappelijk en technologisch opzicht visionair zijn en waarin door meerdere partijen wordt samengewerkt. Doordat dergelijke projecten niet aan bepaalde onderwerpen of inhoudelijke voorschriften zijn gebonden, geven zij over thematische en disciplinaire grenzen heen ruimte voor het ontstaan of aandragen van nieuwe ideeën in alle stadia van uitvoering en uit alle denkbare

contexten. Om de ontwikkeling van dergelijke fragiele ideeën te kunnen bevorderen is een flexibele, risicovriendelijke en zeer interdisciplinaire onderzoeksbenadering vereist die verder reikt dan technologische onderzoeksgebieden in engere zin. Om de wetenschappelijke en industriële elite van de toekomst te vormen, is het daarnaast belangrijk om nieuwe actoren met groot potentieel op het gebied van onderzoek en innovatie, zoals jonge onderzoekers en kleine en middelgrote hightech-ondernemingen, aan te trekken en hun deelname aan dergelijke projecten te stimuleren.

contexten. Om de ontwikkeling van dergelijke fragiele ideeën te kunnen bevorderen is een flexibele, risicovriendelijke en zeer interdisciplinaire onderzoeksbenadering vereist die verder reikt dan technologische onderzoeksgebieden in engere zin. Om **het mkb van innoverend en dynamisch personeel te voorzien en om** de wetenschappelijke en industriële elite van de toekomst te vormen, is het daarnaast belangrijk om nieuwe actoren met groot potentieel op het gebied van onderzoek en innovatie, zoals jonge onderzoekers en kleine en middelgrote hightech-ondernemingen, aan te trekken en hun deelname aan dergelijke projecten te stimuleren.

Amendement 13

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel I – punt 3 – punt 3.1. – paragraaf 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

In deze behoefte kan met name worden voorzien door de verbetering van de organisatie en de bevordering van uitmuntendheid in de hoogwaardige basisopleiding van beginnende onderzoekers en promovendi in alle lidstaten en geassocieerde landen. Door beginnende onderzoekers een grote verscheidenheid aan vaardigheden aan de hand te doen die hen in staat stellen om huidige en toekomstige uitdagingen aan te gaan, zal de volgende generatie onderzoekers zowel in de openbare als in de particuliere sector over betere carrièrevooruitzichten beschikken, waardoor zich jongeren ook meer aangetrokken zullen voelen tot een loopbaan als onderzoeker.

Amendement

In deze behoefte kan met name worden voorzien door de verbetering van de organisatie en de bevordering van uitmuntendheid in de hoogwaardige basisopleiding van beginnende onderzoekers en promovendi in alle lidstaten en geassocieerde landen. Door beginnende onderzoekers een grote verscheidenheid aan vaardigheden aan de hand te doen die hen in staat stellen om huidige en toekomstige uitdagingen aan te gaan, zal de volgende generatie onderzoekers zowel in de openbare als in de particuliere sector over betere carrièrevooruitzichten beschikken, waardoor zich jongeren ook meer aangetrokken zullen voelen tot een loopbaan als onderzoeker. ***Mede daarom moeten promovendi duidelijk worden aangewezen als een van de belangrijkste doelgroepen van het nieuwe programma***

voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport, waarbij er op moet worden toegezien dat de middelen complementair zijn met "Horizon 2020".

Amendement 14

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – Deel II – punt 1 – punt 1.3 – punt 1.3.5

Door de Commissie voorgestelde tekst

Gebruik maken van het ontwerp en de ontwikkeling van convergerende technologieën om nieuwe kansen voor de **industrie** te creëren, met inbegrip van het behoud van Europese materialen van historische of culturele waarde.

Amendement

Gebruik maken van het ontwerp en de ontwikkeling van convergerende technologieën om nieuwe kansen voor **het mkb in de creatieve sector** te creëren, met inbegrip van het behoud van Europese materialen van historische of culturele waarde.

Amendement 15

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel II – punt 3 – punt 3.1 – paragraaf 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

In alle onderdelen van Horizon 2020 wordt specifieke aandacht besteed aan de ondersteuning van het mkb. Hiertoe wordt een specifiek mkb-instrument ingesteld dat gericht is op alle soorten innovatieve mkb-ondernemingen die duidelijk de ambitie hebben om zich verder te ontwikkelen, te groeien en hun activiteiten te internationaliseren. In dit kader wordt steun verleend voor alle vormen van innovatie, met inbegrip van niet-technologische innovatie en innovatie in de dienstverlening. Het oogmerk is om de financieringskloof in alle stadia van onderzoek en innovatie met een hoog risico te helpen overbruggen, baanbrekende innovatie te stimuleren en de commerciële toepassing van onderzoeksresultaten in de particuliere sector te vergroten.

Amendement

In alle onderdelen van Horizon 2020 wordt specifieke aandacht besteed aan de ondersteuning van het mkb. Hiertoe wordt een specifiek mkb-instrument ingesteld dat gericht is op alle soorten innovatieve mkb-ondernemingen die duidelijk de ambitie hebben om zich verder te ontwikkelen, te groeien en hun activiteiten te internationaliseren. In dit kader wordt steun verleend voor alle vormen van innovatie, met inbegrip van niet-technologische innovatie en innovatie in de dienstverlening, **alsmede innovatie in de creatieve sector**. Het oogmerk is om de financieringskloof in alle stadia van onderzoek en innovatie met een hoog risico te helpen overbruggen, baanbrekende innovatie te stimuleren en de commerciële toepassing van onderzoeksresultaten in de

particuliere sector te vergroten.

Amendement 16

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel II – punt 3 – punt 3.2 – punt 3.2.3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Hierdoor wordt marktgestuurde innovatie ondersteund met het oog op de vergroting van het innovatievermogen van bedrijven door een verbetering van de randvoorwaarden voor innovatie en het wegnemen van specifieke belemmeringen die de groei van innovatieve bedrijven, met name het mkb en middelgrote ondernemingen met een hoog groeipotentieel, in de weg staan. Daarnaast zal gespecialiseerde steun worden verleend voor innovatie (bijv. op het gebied van de exploitatie van intellectuele eigendom, netwerken van aankopende instanties, steun voor bureaus voor technologieoverdracht, strategisch ontwerp) en voor de doorlichting van overheidsbeleid met betrekking tot innovatie.

Amendement

Hierdoor wordt marktgestuurde innovatie ondersteund met het oog op de vergroting van het innovatievermogen van bedrijven door een verbetering van de randvoorwaarden voor innovatie en het wegnemen van specifieke belemmeringen die de groei van innovatieve bedrijven, met name het mkb en middelgrote ondernemingen met een hoog groeipotentieel, ***waaronder die in de creatieve sector***, in de weg staan. Daarnaast zal gespecialiseerde steun worden verleend voor innovatie (bijv. op het gebied van de exploitatie van intellectuele eigendom, netwerken van aankopende instanties, steun voor bureaus voor technologieoverdracht, strategisch ontwerp) en voor de doorlichting van overheidsbeleid met betrekking tot innovatie. ***Innovatie heeft ook een culturele dimensie, omdat inhoud de drijvende kracht achter technologie is. De culturele ontwikkeling ten behoeve van innovatie is, naast het zuiver technologische begrip van innovatie, een belangrijke stap vooruit geweest en het huidige programma versterkt dit.***

Amendement 17

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – Deel III – punt 1 – paragraaf -1 (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

In verband met de steun aan de sociale en geesteswetenschappelijke sector uit

hoofde van Horizon 2020 is het nodig om een afzonderlijke prioriteit vast te stellen, die de specifieke reikwijdte van die steun bepaalt.

Amendement 18

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 1 – punt 1.1. – paragraaf 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Met name zijn voor een beter begrip van het milieu als determinant van gezondheid geïntegreerde moleculair-biologische, epidemiologische en toxicologische benaderingen nodig om de invloed van het milieu op de gezondheid te kunnen onderzoeken. Hiertoe behoren onder meer onderzoek naar het gedrag van chemicaliën, de gecombineerde blootstelling aan milieuvervuilende stoffen en andere milieu- en klimaatgerelateerde stressfactoren, geïntegreerde toxicologische toetsen en alternatieven voor dierproeven. Er zijn op het gebied van blootstellingsevaluaties innovatieve benaderingen nodig die gebruik maken van biomarkers van de nieuwe generatie op basis van "-omics" en epigenetica, menselijke biomonitoring, persoonlijke blootstellingsevaluaties en -modellen, om inzicht te krijgen in gecombineerde, cumulatieve en opkomende blootstellingen, waarbij sociaaleconomische en gedragsfactoren worden geïntegreerd. Er zal steun worden verleend voor de integratie van milieugegevens via geavanceerde informatiesystemen.

Amendement

Met name zijn voor een beter begrip van het milieu als determinant van gezondheid geïntegreerde moleculair-biologische, epidemiologische en toxicologische benaderingen nodig om de invloed van het milieu op de gezondheid te kunnen onderzoeken. Hiertoe behoren onder meer onderzoek naar het gedrag van chemicaliën, de gecombineerde blootstelling aan milieuvervuilende stoffen en andere milieu- en klimaatgerelateerde stressfactoren, geïntegreerde toxicologische toetsen en alternatieven voor dierproeven. Er zijn op het gebied van blootstellingsevaluaties innovatieve benaderingen nodig die gebruik maken van biomarkers van de nieuwe generatie op basis van "-omics" en epigenetica, menselijke biomonitoring, persoonlijke blootstellingsevaluaties en -modellen, om inzicht te krijgen in gecombineerde, cumulatieve en opkomende blootstellingen, waarbij sociaaleconomische en gedragsfactoren *zoals fysieke beweging* worden geïntegreerd. Er zal steun worden verleend voor de integratie van milieugegevens via geavanceerde informatiesystemen.

Amendement 19

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 1 – punt 1.12

Door de Commissie voorgestelde tekst

Multidisciplinaire geavanceerde en toegepaste onderzoeks- en innovatieactiviteiten in het kader van gedragswetenschappen, geriatrie en gerontologie, digitale en andere wetenschappen zijn nodig met het oog op kosteneffectieve, gebruikersvriendelijke oplossingen voor een actief, zelfstandig en begeleid dagelijkse leven (thuis, op het werk, enz.) van ouderen en personen met een handicap. Dit geldt voor een verscheidenheid aan omgevingen en voor technologieën, systemen en diensten die gericht zijn op de verbetering van de levenskwaliteit en het functioneren van de mens, met inbegrip van mobiliteit, slimme gepersonaliseerde ondersteuningstechnologieën, diensten en sociale robotica, en ondersteunende leefomgevingen. Proefprojecten voor onderzoek en innovatie gericht op de implementatie en brede markttoepassing van oplossingen zullen eveneens worden gesteund.

Amendement 20

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 1 – punt 1.13

Door de Commissie voorgestelde tekst

Door de burgers verantwoordelijkheid te laten nemen voor de verbetering van en de zorg voor de eigen gezondheid kunnen in de gezondheidszorg besparingen worden gerealiseerd doordat de begeleiding van chronische ziekten extramuraal kan plaatsvinden, en kunnen betere gezondheidsresultaten worden bereikt. Hiervoor is onderzoek nodig naar gedrags- en sociale modellen, maatschappelijke attitudes en wensen ten aanzien van

Amendement

Multidisciplinaire geavanceerde en toegepaste onderzoeks- en innovatieactiviteiten in het kader van gedragswetenschappen, geriatrie en gerontologie, digitale, **sociale, mens-** en andere wetenschappen zijn nodig met het oog op kosteneffectieve, gebruikersvriendelijke oplossingen voor een actief, zelfstandig en begeleid dagelijkse leven (thuis, op het werk, enz.) van ouderen en personen met een handicap. Dit geldt voor een verscheidenheid aan omgevingen en voor technologieën, systemen en diensten die gericht zijn op de verbetering van de levenskwaliteit en het functioneren van de mens, met inbegrip van mobiliteit, slimme gepersonaliseerde ondersteuningstechnologieën, diensten en sociale robotica, en ondersteunende leefomgevingen. Proefprojecten voor onderzoek en innovatie gericht op de implementatie en brede markttoepassing van oplossingen zullen eveneens worden gesteund.

Amendement

Door de burgers verantwoordelijkheid te laten nemen voor de verbetering van en de zorg voor de eigen gezondheid kunnen in de gezondheidszorg besparingen worden gerealiseerd doordat de begeleiding van chronische ziekten extramuraal kan plaatsvinden, en kunnen betere gezondheidsresultaten worden bereikt. Hiervoor is onderzoek nodig naar gedrags- en sociale modellen, maatschappelijke attitudes, **de impact van fysieke beweging**

gepersonaliseerde gezondheidstechnologieën, mobiele en/of draagbare instrumenten, nieuwe diagnosemethoden en gepersonaliseerde diensten ter bevordering van een gezonde levensstijl, welzijn, zelfzorg, betere interactie tussen de burger en professionele dienstverleners, gepersonaliseerde programma's voor patiënten- en gehandicaptenzorg en steun voor kennisinfrastructuur.

en wensen ten aanzien van gepersonaliseerde gezondheidstechnologieën, **in het bijzonder gericht op het voorkomen van ziekten**, mobiele en/of draagbare instrumenten, nieuwe diagnosemethoden en gepersonaliseerde diensten ter bevordering van een gezonde levensstijl, welzijn, zelfzorg, betere interactie tussen de burger en professionele dienstverleners, gepersonaliseerde programma's voor patiënten- en gehandicaptenzorg en steun voor kennisinfrastructuur.

Amendement 21

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 5 – punt 5.1. – paragraaf 5.1.2

Door de Commissie voorgestelde tekst

De kennis over de mate waarin de samenleving en de economie zich kunnen aanpassen aan de klimaatverandering, is onvolledig. Doeltreffende, eerlijke en maatschappelijk aanvaardbare maatregelen ten behoeve van een klimaatbestendige leefomgeving en samenleving vergen een geïntegreerde analyse van de huidige en toekomstige effecten, kwetsbaarheden, blootstelling van de bevolking, risico's, kosten en kansen in verband met klimaatverandering en klimaatschommelingen, rekening houdend met extreme gebeurtenissen en gerelateerde door het klimaat veroorzaakte gevaren en de herhaling daarvan. Een dergelijke analyse wordt ook uitgewerkt naar de negatieve effecten van de klimaatverandering op de biodiversiteit, ecosystemen en ecosysteemdiensten, infrastructuur en economische en natuurlijke rijkdommen. De nadruk zal worden gelegd op de waardevolste natuurlijke ecosystemen en gebouwde omgevingen en op sectoren van vitaal maatschappelijk, cultureel en economisch belang in heel Europa. Er zal onderzoek

Amendement

De kennis over de mate waarin de samenleving en de economie zich kunnen aanpassen aan de klimaatverandering, is onvolledig. Doeltreffende, eerlijke en maatschappelijk aanvaardbare maatregelen ten behoeve van een klimaatbestendige leefomgeving en samenleving vergen een geïntegreerde analyse van de huidige en toekomstige effecten, kwetsbaarheden, blootstelling van de bevolking, risico's, kosten en kansen in verband met klimaatverandering en klimaatschommelingen, rekening houdend met extreme gebeurtenissen en gerelateerde door het klimaat veroorzaakte gevaren en de herhaling daarvan. Een dergelijke analyse wordt ook uitgewerkt naar de negatieve effecten van de klimaatverandering op de biodiversiteit, ecosystemen en ecosysteemdiensten, infrastructuur en economische en natuurlijke rijkdommen, **met inbegrip van specifieke aandacht voor het cultureel erfgoed van Europa en een aanpak waarbij activiteiten worden geïdentificeerd die mensen uit alle gemeenschappen samenbrengen**. De

worden gedaan naar de effecten en de toenemende risico's voor de menselijke gezondheid als gevolg van de klimaatverandering en van verhoogde concentraties broeikasgassen in de atmosfeer. In dit onderzoek zullen innovatieve, eerlijke verdeelde en kosteneffectieve maatregelen tot aanpassing aan de klimaatverandering worden geëvalueerd, waaronder de bescherming en aanpassing van natuurlijke rijkdommen en ecosystemen, en gerelateerde effecten, om informatie en ondersteuning te verschaffen voor de ontwikkeling en tenuitvoerlegging ervan op alle niveaus en schalen. Hieronder vallen eveneens de potentiële effecten, kosten en risico's van opties op het gebied van geo-engineering. Ook de complexe onderlinge verbanden, conflicten en synergieën van beleidskeuzen inzake aanpassing en risicopreventie met ander klimaat- en sectoraal beleid zullen worden onderzocht, met inbegrip van de effecten op de werkgelegenheid en de levensstandaarden van kwetsbare groepen.

nadruk zal worden gelegd op de waardevolste natuurlijke ecosystemen en gebouwde omgevingen en op sectoren van vitaal maatschappelijk, cultureel en economisch belang in heel Europa. Er zal onderzoek worden gedaan naar de effecten en de toenemende risico's voor de menselijke gezondheid als gevolg van de klimaatverandering en van verhoogde concentraties broeikasgassen in de atmosfeer. In dit onderzoek zullen innovatieve, eerlijke verdeelde en kosteneffectieve maatregelen tot aanpassing aan de klimaatverandering worden geëvalueerd, waaronder de bescherming en aanpassing van natuurlijke rijkdommen en ecosystemen, en gerelateerde effecten, om informatie en ondersteuning te verschaffen voor de ontwikkeling en tenuitvoerlegging ervan op alle niveaus en schalen. Hieronder vallen eveneens de potentiële effecten, kosten en risico's van opties op het gebied van geo-engineering. Ook de complexe onderlinge verbanden, conflicten en synergieën van beleidskeuzen inzake aanpassing en risicopreventie met ander klimaat- en sectoraal beleid zullen worden onderzocht, met inbegrip van de effecten op de werkgelegenheid en de levensstandaarden van kwetsbare groepen.

Amendement 22

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 6 – punt 6.1. – paragraaf 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

In dit verband is het doel om de sociale, economische en politieke inclusie te versterken, armoede te bestrijden, de mensenrechten, digitale inclusie, gelijke kansen, solidariteit en de interculturele *dynamiek* te verbeteren, door interdisciplinair onderzoek, indicatoren, technologische vooruitgang,

Amendement

In dit verband is het doel om de sociale, economische en politieke inclusie te versterken, armoede te bestrijden, de mensenrechten, digitale inclusie, gelijke kansen, solidariteit, *culturele diversiteit* en de interculturele *dialoog* te verbeteren, door interdisciplinair onderzoek, indicatoren, technologische vooruitgang,

organisatorische oplossingen en nieuwe vormen van samenwerking en cocreatie te ondersteunen. Onderzoek en andere activiteiten moeten de tenuitvoerlegging van de Europa 2020-strategie en *andere* relevant buitenlands beleid van de Unie ondersteunen. ***In dit verband kan een belangrijke rol zijn weggelegd voor onderzoek in de geesteswetenschappen.*** Voor het specificeren, monitoren en evalueren van de doelstellingen van Europese strategieën en beleid zal specifiek onderzoek nodig zijn naar kwalitatief hoogstaande statistische informatiesystemen en de ontwikkeling van passende instrumenten waarmee beleidsmakers de ***effecten en de doeltreffendheid*** van de voorgenomen maatregelen, in het bijzonder ten behoeve van sociale inclusie, kunnen beoordelen.

organisatorische oplossingen, ***gebaseerd op onder andere de activiteiten van de sociaaleconomische sector op het gebied van sociale innovatie***, en nieuwe vormen van samenwerking en cocreatie te ondersteunen, ***terwijl tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de belangrijke rol en de specifieke kenmerken van de sociale en geesteswetenschappen, niet in de laatste plaats met betrekking tot onderzoek.*** Onderzoek en andere activiteiten moeten de tenuitvoerlegging van de Europa 2020-strategie en *ander* relevant buitenlands beleid van de Unie ondersteunen. Voor het specificeren, monitoren en evalueren van de doelstellingen van Europese strategieën en beleid zal specifiek onderzoek nodig zijn naar kwalitatief hoogstaande statistische informatiesystemen en de ontwikkeling van passende instrumenten waarmee beleidsmakers de ***bijdrage*** van de voorgenomen maatregelen, in het bijzonder ten behoeve van sociale inclusie, kunnen beoordelen.

Amendement 23

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 6 – punt 6.1 – punt 6.1.2 – paragraaf 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Om de sociale transformaties in Europa te begrijpen is een analyse nodig van de veranderende democratische praktijken en verwachtingen, en de historische evolutie van identiteiten, diversiteit, grondgebieden, religies, culturen en waarden, ***evenals een goed inzicht in*** de geschiedenis van de Europese ***integratie. Bovendien is het*** voor het banen van nieuwe wegen van inclusieve innovatie van belang om de lasten en kansen te begrijpen die voortkomen uit de groeiende toepassing van ICT, zowel op individueel als collectief niveau. Het is essentieel om

Amendement

Om de sociale transformaties in Europa te begrijpen ***en een culturele duurzame ontwikkeling in Europa tot stand te brengen***, is een analyse nodig van de veranderende democratische praktijken en verwachtingen, en de historische evolutie van identiteiten, diversiteit, grondgebieden, religies, culturen en waarden. ***Dit moet worden gezien als een kans om het besef van de geschiedenis en diversiteit van Europa en van de waarde van cultureel erfgoed te vergroten, en om de Europese burgers te helpen bij de interactie met behulp van de culturele en***

manieren te vinden waarop de Europese verzorgingsstaten, openbare diensten en de bredere socialezekerheidsdimensie van beleid kunnen worden aangepast en verbeterd om cohesie te bereiken en meer sociale en economische gelijkheid en solidariteit tussen de generaties te bevorderen. Er zal onderzoek worden gedaan waarin wordt geanalyseerd hoe de samenlevingen en de politiek een sterkere Europese dimensie krijgen, in brede zin, door de evolutie van identiteiten, culturen en waarden, de verspreiding van ideeën en overtuigingen en combinaties van beginselen en praktijken van wederkerigheid, gemeenschappelijkheid en gelijkheid. Geanalyseerd zal worden hoe kwetsbare bevolkingen ten volle in de samenleving en de democratie kunnen participeren, met name door de verwerving van uiteenlopende vaardigheden en de bescherming van de mensenrechten. De analyse van de manier waarop politieke systemen zich al dan niet aan dergelijke maatschappelijke ontwikkelingen aanpassen door mee te evolueren, zal dan ook centraal staan. Het onderzoek zal zich ook richten op de evolutie van de voornaamste systemen die voor de onderliggende vormen van sociale verbanden zorgen, zoals gezin, werk, onderwijs en die bijdragen aan de bestrijding van armoede. Daarbij zal ook gekeken worden naar het belang van migratie en demografie voor de toekomstige ontwikkeling van Europees beleid.

communicatiemiddelen en mogelijkheden waarover zij tegenwoordig kunnen beschikken. Voor het banen van nieuwe wegen van inclusieve innovatie ***is het*** van belang om de lasten en kansen te begrijpen die voortkomen uit de groeiende toepassing van ICT, zowel op individueel als collectief niveau. Het is essentieel om manieren te vinden waarop de Europese verzorgingsstaten, openbare diensten en de bredere socialezekerheidsdimensie van beleid kunnen worden aangepast en verbeterd om cohesie te bereiken en meer sociale en economische gelijkheid, ***cultureel erfgoed*** en solidariteit tussen de generaties te bevorderen. Er zal onderzoek worden gedaan waarin wordt geanalyseerd hoe de samenlevingen en de politiek een sterkere Europese dimensie krijgen, in brede zin, door de evolutie van identiteiten, culturen en waarden, de verspreiding van ideeën en overtuigingen en combinaties van beginselen en praktijken van wederkerigheid, gemeenschappelijkheid en gelijkheid. Geanalyseerd zal worden hoe kwetsbare bevolkingen ten volle in de samenleving en de democratie kunnen participeren, met name door de verwerving van uiteenlopende vaardigheden en de bescherming van de mensenrechten. De analyse van de manier waarop politieke systemen zich al dan niet aan dergelijke maatschappelijke ontwikkelingen aanpassen door mee te evolueren, zal dan ook centraal staan. Het onderzoek zal zich ook richten op de evolutie van de voornaamste ***culturele*** systemen die voor de onderliggende vormen van sociale verbanden zorgen, zoals gezin, werk ***en toegang tot recreatie, cultuur en interculturele dialoogvoering en (formeel, informeel en niet-formeel*** onderwijs), ***sport, werkgelegenheid, onderwijs*** en die bijdragen aan de bestrijding van armoede. Daarbij zal ook gekeken worden naar het belang van migratie en demografie ***en de culturele uitdagingen waartoe zij leiden*** voor de toekomstige ontwikkeling van

Europees beleid. *Ook zal de rol van het cultureel erfgoed in de Unie in het onderzoek worden meegenomen.*

Amendement 24

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 6 – punt 6.1 – punt 6.1.3 – paragraaf 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Het aparte historische, politieke, sociale en culturele systeem van Europa wordt steeds meer geconfronteerd met de effecten van veranderingen in de wereld. Om zijn externe optreden in zijn directe omgeving en daarbuiten en haar rol als speler op het wereldtoneel verder tot ontwikkeling te brengen, moet Europa zorgen dat het beter in staat is om zijn beleidsdoelstellingen met betrekking tot andere delen en samenlevingen van de wereld voor een betere samenwerking en het voorkomen of oplossen van conflicten te definiëren, te prioriteren, uit te leggen, te evalueren en uit te dragen. Daartoe moet het ook zorgen dat het beter kan anticiperen en reageren op het verloop en de effecten van de mondialisering. Dit vereist meer inzicht in de geschiedenis, de culturen en de politiek-economische systemen van andere delen van de wereld, en van de rol en de invloed van transnationale spelers. Ten slotte moet Europa ook effectief bijdragen aan de mondiale governance op essentiële terreinen als handel, ontwikkelingssamenwerking, arbeid, economische samenwerking, mensenrechten, defensie en veiligheid. Het gaat hierbij ook om het potentieel om nieuwe capaciteiten op te bouwen, zowel wat betreft hulpmiddelen, systemen en instrumenten voor analyse, als wat betreft formele en informele diplomatie op het wereldtoneel met gouvernementele en non-gouvernementele spelers.

Amendement

Het aparte historische, politieke, sociale en culturele systeem van Europa wordt steeds meer geconfronteerd met de effecten van veranderingen in de wereld. Om zijn externe optreden in zijn directe omgeving en daarbuiten en haar rol als speler op het wereldtoneel verder tot ontwikkeling te brengen, moet Europa zorgen dat het beter in staat is om zijn beleidsdoelstellingen met betrekking tot andere delen en samenlevingen van de wereld voor een betere samenwerking en het voorkomen of oplossen van conflicten te definiëren, te prioriteren, uit te leggen, te evalueren en uit te dragen. Daartoe moet het ook zorgen dat het beter kan anticiperen en reageren op het verloop en de effecten van de mondialisering. Dit vereist meer inzicht in de geschiedenis, de culturen en de politiek-economische systemen van andere delen van de wereld, en van de rol en de invloed van transnationale spelers. Ten slotte moet Europa ook effectief bijdragen aan de mondiale governance op essentiële terreinen als handel, ontwikkelingssamenwerking, arbeid, economische samenwerking, ***culturele samenwerking en interculturele dialoogvoering***, mensenrechten, defensie en veiligheid. Het gaat hierbij ook om het potentieel om nieuwe capaciteiten op te bouwen, zowel wat betreft hulpmiddelen, systemen en instrumenten voor analyse, als wat betreft formele en informele diplomatie op het wereldtoneel met gouvernementele en non-gouvernementele

spelers.

Amendement 25

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 6 – punt 6.1 – punt 6.1.4 – streepje 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

- De onderlinge koppeling ***in het kader van een competitie*** tussen opkomende instellingen, centra van uitmuntendheid en innovatieregio's in minder ontwikkelde lidstaten met internationale koplopers op hun terrein elders in Europa via teamvorming tussen vooraanstaande onderzoeksinstellingen en minder ontwikkelde regio's, jumelages, uitwisseling van medewerkers, advies van deskundigen en ondersteuning, evenals de uitwerking van gezamenlijke strategieën voor de vorming van centra voor wetenschappelijke topkwaliteit die in minder ontwikkelde regio's kunnen worden ondersteund door de cohesiefondsen. Daarbij zal worden gedacht aan koppelingen met innovatieclusters en de erkenning van topkwaliteit in minder ontwikkelde regio's, waarbij collegiale toetsing en de toekenning van topkwaliteitslabels aan instellingen die aan internationale normen voldoen.

Amendement

- De onderlinge koppeling tussen opkomende instellingen, centra van uitmuntendheid en innovatieregio's in minder ontwikkelde lidstaten met internationale koplopers op hun terrein elders in Europa via teamvorming tussen vooraanstaande onderzoeksinstellingen en minder ontwikkelde regio's, jumelages, uitwisseling van medewerkers, advies van deskundigen en ondersteuning, evenals de uitwerking van gezamenlijke strategieën voor de vorming van centra voor wetenschappelijke topkwaliteit die in minder ontwikkelde regio's kunnen worden ondersteund door de cohesiefondsen. Daarbij zal worden gedacht aan koppelingen met innovatieclusters en de erkenning van topkwaliteit in minder ontwikkelde regio's, waarbij collegiale toetsing en de toekenning van topkwaliteitslabels aan instellingen die aan internationale normen voldoen.

Amendement 26

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 6 – punt 6.1 – punt 6.1.4 – streepje 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

– Vergemakkelijking van een zo breed mogelijke toegang tot wetenschappelijke en academische literatuur en onderzoeksgegevens in de bovengenoemde regio's.

Amendement 27

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 6 – punt 6.2 – punt 6.2.2 – paragraaf 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Sociale innovatie brengt nieuwe goederen, diensten, processen en modellen voort die tegemoetkomen aan behoeften uit de samenleving en die nieuwe sociale verbanden tot stand brengen. Het is van belang om te begrijpen hoe sociale innovatie en creativiteit kunnen leiden tot de verandering van bestaande structuren en beleid en hoe deze kunnen worden aangemoedigd en opgeschaald. Online- en gedistribueerde platforms die aan de basis netwerken tot stand brengen tussen burgers en hen in staat stellen samen te werken en samen tot oplossingen te komen op grond van een uitgebreid bewustzijn van de maatschappelijke, politieke en milieucontext, kunnen een krachtig instrument zijn ter ondersteuning van de doelstellingen van Europa 2020. Bovendien zal ondersteuning worden verleend aan de vorming van netwerken en het experimenteren met ICT-gebruik ter verbetering van leerprocessen, alsmede aan netwerken van sociale innoveerders en sociale ondernemers.

Amendement

Sociale innovatie brengt nieuwe goederen, diensten, processen en modellen voort die tegemoetkomen aan behoeften uit de samenleving en die nieuwe sociale verbanden tot stand brengen. Het is van belang om te begrijpen hoe sociale innovatie en creativiteit kunnen leiden tot de verandering van bestaande structuren en beleid en hoe deze kunnen worden aangemoedigd en opgeschaald. Online- en gedistribueerde platforms die aan de basis netwerken tot stand brengen tussen burgers en hen in staat stellen samen te werken en samen tot oplossingen te komen op grond van een uitgebreid bewustzijn van de maatschappelijke, **culturele**, politieke en milieucontext, kunnen een krachtig instrument zijn ter ondersteuning van de doelstellingen van Europa 2020. Bovendien zal ondersteuning worden verleend aan de vorming van netwerken en het experimenteren met ICT-gebruik ter verbetering van leerprocessen, alsmede aan netwerken van sociale **en culturele** ondernemers.

Amendement 28

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 6 – punt 6.2. – punt 6.2.3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Door alle maatschappelijke actoren in staat te stellen tot interactie in de innovatiecyclus kunnen de belangen en waarden van de samenleving worden geïntegreerd, hetgeen de kwaliteit, relevantie, aanvaardbaarheid en duurzaamheid van de innovatieresultaten

Amendement

Door alle maatschappelijke actoren in staat te stellen tot interactie in de innovatiecyclus kunnen de belangen en waarden van de samenleving worden geïntegreerd, hetgeen de kwaliteit, relevantie, aanvaardbaarheid en duurzaamheid van de innovatieresultaten

ten goede komt. Hiervoor moeten specifieke vaardigheden, kennis en capaciteiten worden ontwikkeld op zowel individueel als organisatieniveau en op zowel nationaal als transnationaal niveau. Door de bevordering van en onderzoek naar passende wetenschapsonderwijsmethoden zal een wetenschappelijk geletterde, verantwoordelijke en creatieve samenleving worden gevoed. *De* gendergelijkheid zal in het bijzonder worden gestimuleerd door veranderingen in de organisatie van onderzoeksinstellingen en in de inhoud en opzet van onderzoeksactiviteiten te ondersteunen. Om de circulatie van kennis binnen de wetenschapswereld en het bredere publiek te bevorderen zullen de toegankelijkheid en het gebruik van de uitkomsten van publiek gefinancierd onderzoek verder worden ontwikkeld. Er zal een ethisch raamwerk voor onderzoek en innovatie worden ontwikkeld op basis van de ethische grondbeginselen, waaronder de beginselen in het Handvest van de grondrechten en alle relevantie wetgeving van de Unie en verdragen, in coördinatie met de relevante internationale organisaties.

ten goede komt. Hiervoor moeten specifieke vaardigheden, kennis en capaciteiten worden ontwikkeld op zowel individueel als organisatieniveau en op zowel nationaal als transnationaal niveau. Door de bevordering van en onderzoek naar passende wetenschapsonderwijsmethoden zal een wetenschappelijk geletterde, verantwoordelijke en creatieve samenleving worden gevoed. *Het beginsel van non-discriminatie en* gendergelijkheid zal in het bijzonder worden gestimuleerd door veranderingen in de organisatie van onderzoeksinstellingen en in de inhoud en opzet van onderzoeksactiviteiten te ondersteunen. Om de circulatie van kennis binnen de wetenschapswereld en het bredere publiek te bevorderen zullen de toegankelijkheid en het gebruik van de uitkomsten van publiek gefinancierd onderzoek verder worden ontwikkeld. Er zal een ethisch raamwerk voor onderzoek en innovatie worden ontwikkeld op basis van de ethische grondbeginselen, waaronder de beginselen in het Handvest van de grondrechten en alle relevantie wetgeving van de Unie en verdragen, in coördinatie met de relevante internationale organisaties.

Amendement 29

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 6 – punt 6.3. – punt 6.3.2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Er zijn eveneens technologieën en capaciteiten nodig ter versterking van de systemen, apparatuur, instrumenten, processen en methoden voor snelle identificatie, teneinde de veiligheid aan de grenzen, zowel wat betreft controle als bewaking, te verbeteren en het potentieel van EUROSUR ten volle te benutten. Deze technologieën en capaciteiten zullen

Amendement

Er zijn eveneens technologieën en capaciteiten nodig ter versterking van de systemen, apparatuur, instrumenten, processen en methoden voor snelle identificatie, teneinde de veiligheid aan de grenzen, zowel wat betreft controle als bewaking, te verbeteren en het potentieel van EUROSUR ten volle te benutten. Deze technologieën en capaciteiten zullen

worden ontwikkeld en beproefd op doeltreffendheid, overeenstemming met juridische en ethische beginselen, proportionaliteit, maatschappelijke aanvaardbaarheid en naleving van de grondrechten. Er zal ook onderzoek worden verricht ter ondersteuning van de verbetering van het geïntegreerde Europese grensbeheer, onder meer door meer samenwerking met kandidaat-lidstaten, potentiële kandidaat-lidstaten en landen van het Europees nabuurschapsbeleid.

worden ontwikkeld en beproefd op doeltreffendheid, overeenstemming met juridische en ethische beginselen, proportionaliteit, maatschappelijke aanvaardbaarheid en naleving van de grondrechten. Er zal ook onderzoek worden verricht ter ondersteuning van de verbetering van het geïntegreerde Europese grensbeheer, onder meer door meer samenwerking **en de ontwikkeling van een geschikt beleid voor de interculturele dialoogvoering** met kandidaat-lidstaten, potentiële kandidaat-lidstaten en landen van het Europees nabuurschapsbeleid.

Amendement 30

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – deel III – punt 6 – punt 6.3. – punt 6.3.3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Cyberbeveiliging is een eerste vereiste voor mensen, bedrijven en openbare diensten om te kunnen profiteren van de kansen die het internet biedt. Hiertoe moeten systemen, netwerken, toegangsapparatuur, en software en diensten, inclusief 'cloud computing' worden beveiligd, waarbij rekening moet worden gehouden met de interoperabiliteit van meerdere technologieën. Door onderzoek zullen cyberaanvallen die zich uitspreiden over meerdere domeinen en jurisdicties, in real time kunnen worden voorkomen, gedetecteerd en beheerd, en zullen kritieke ICT-infrastructuren kunnen worden beschermd. De digitale samenleving is volop in ontwikkeling, met voortdurend veranderende wijzen van gebruik en misbruik van het internet, nieuwe manieren van sociale interactie en nieuwe mobiele en vaste diensten, en de opkomst van het 'het internet van de dingen'. Dit vergt een nieuw type onderzoek dat getriggerd moet worden door opkomende applicaties,

Amendement

Cyberbeveiliging is een eerste vereiste voor mensen, bedrijven en openbare diensten om te kunnen profiteren van de kansen die het internet biedt. Hiertoe moeten systemen, netwerken, toegangsapparatuur, en software en diensten, inclusief 'cloud computing' worden beveiligd, waarbij rekening moet worden gehouden met de interoperabiliteit van meerdere technologieën. Door onderzoek zullen cyberaanvallen die zich uitspreiden over meerdere domeinen en jurisdicties, in real time kunnen worden voorkomen, gedetecteerd en beheerd, en zullen kritieke ICT-infrastructuren kunnen worden beschermd. De digitale samenleving is volop in ontwikkeling, met voortdurend veranderende wijzen van gebruik en misbruik van het internet (**wat onder andere specifiek technologisch onderzoek behoeft naar de manier waarop een einde kan worden gemaakt aan de verspreiding van kinderporno via internet**), met nieuwe manieren van sociale interactie en nieuwe mobiele en vaste

gebruikswijzen en maatschappelijke tendensen. Er zullen alerte onderzoeksinitiatieven worden genomen, waaronder proactieve O&O om snel te reageren op de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van vertrouwen en beveiliging.

diensten, en de opkomst van het 'het internet van de dingen'. Dit vergt een nieuw type onderzoek dat getriggerd moet worden door opkomende applicaties, gebruikswijzen en maatschappelijke tendensen. Er zullen alerte onderzoeksinitiatieven worden genomen, waaronder proactieve O&O om snel te reageren op de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van vertrouwen en beveiliging.

PROCEDURE

Titel	Specifiek programma voor de uitvoering van het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie "Horizon 2020" (2014-2020)	
Document- en procedurenummers	COM(2011)0811 – C7-0509/2011 – 2011/0402(CNS)	
Commissie ten principale Datum bekendmaking	ITRE 17.1.2012	
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	CULT 45 17.1.2012	
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Emma McClarkin 31.1.2012	
Behandeling in de commissie	27.3.2012	29.5.2012
Datum goedkeuring	10.7.2012	
Uitslag eindstemming	+: 25	–: 2
	0: 0	
Bij de eindstemming aanwezige leden	Zoltán Bagó, Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Silvia Costa, Santiago Fisas Aixela, Lorenzo Fontana, Mary Honeyball, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Emilio Menéndez del Valle, Doris Pack, Chrysoula Paliadeli, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Emil Stoyanov, Hannu Takkula, László Tőkés, Helga Trüpel, Marie-Christine Vergiat	
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Ivo Belet, Nessa Childers, Seán Kelly, Iosif Matula, Mitro Repo	
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Evžen Tošenovský	